N°. 271. 1859.

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 12.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de segelgelden en briefporten.

DINGSDAG 15 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

De Opper-Ceremoniemeester maakt bekend, dat het Hof den ligten rouw zal aannemen wegens het overlijden van den Markgraaf Willem van Baden, voor den tijd van drie dagen, met ingang van Dingsdag den 15den dezer.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Opper-Ceremoniemeester,
Bij deszelfs afwezigheid,
De Kamerheer-Ceremoniemeester,
Bon. F. VAN AYLVA VAN PALLANDT.

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 9den November 1859, n°. 162, is aan *H. D. C. van der Noordaa*, gewezen commies ter provinciale griffie van Limburg, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van f 985 's jaars, op grond van de artt. 3 lit. *a* en 48 der wet van den 9/3 Mei 1846/51 (*Staatsblad* n°. 24/49).

Bij Koninklijk besluit van den 10den November 1859, n°. 57, zijn, op grond van art. 26 der wet van den 13den Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103), pensioenen verleend ten laste van den Staat aan:

C. van Beekum, gewezen hoofdonderwijzer te Ulicoten, gemeente Baarle-Nassau, ten bedrage van f 122 's jaars;

C. Verhoeff, gewezen hoofdonderwijzer te Berkenwoude, ten bedrage van f 338 's jaars;

K. Scholten, gewezen hoofdonderwijzer te Edam, ten bedrage van f 600 's jaars;

A. Visser, gewezen hoofdonderwijzer aan de Waal op Texel, ten bedrage van f 256 's jaars.

Bij Koninklijk besluit van den 10den November 1859, n°. 58, is aan *D. J. Bergsma*, weduwe van wijlen *J. C. Swijghuisen Groenewoud*, in leven emeritus hoogleeraar aan de hoogeschool te Utrecht, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van f 1000 's jaars, op grond van art. 55 der wet van den 9/3 Mei 1846/51 (*Staatsblad* n°. 24/49).

Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 10den November 1859, n°. 62, 63 en 64, goedgevonden:

in te willigen het verzoek van den majoor *J. A. van den Bosch*, adjudant van Z. K. H. den Prins van Oranje, om vergunning tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van St. Stanislaus, 2de klasse, hem door den Keizer van Rusland geschonken;

den 1sten luitenant *F. B. A. Grooss*, van de infanterie van het leger hier te lande, thans tijdelijk gedetacheerd bij dat in Oost-Indie, definitief over te plaatsen bij het wapen der infanterie van laatstgenoemd leger;

den 2den luitenant *P. M. J. Kamerling*, van het 1ste regement infanterie, met zijn rang en anciënneteit over te plaatsen bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 31sten October 1859, n°. 16, is de heer *William Ebbs* erkend als consul van Hannover te Batavia.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Volgens berigt van de Pruissische postadministratie, zal de dienst der pakketboot tusschen Stettin en Stockholm na den 15den November aanstaande voor het tegenwoordige saizoen gestaakt worden. De boot, welke den 1sten dezer van Stockholm was vertrokken, heeft schipbreuk geleden en de brievenmaal is verloren gegaan, doch de passagiers zijn gered.

De pakketboot van Ystadt naar Stralsund vaart voor het laatst den 29sten November en die van Stralsund naar Ystadt den 1sten December aanstaande.

De dienst der Britsche pakketbooten tusschen Engeland en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, van Liverpool elke week, doch beurtelings op New-York of op Boston varende, heeft deze wijziging ondergaan, dat, wanneer de boot op Boston vaart, de brieven eerst des Zaturdags in plaats van reeds den vorigen dag uit Londen behoeven te vertrekken. Met de uitvoering van de dienst op die wijze is den 4den dezer een begin gemaakt, blijvende het vertrek om de andere week, wanneer de boot op New-York vaart, zoo als op den 11den dezer het geval was, op Vrijdag bepaald. De uiterste termijn voor de verzending van brieven uit dit rijk met de bedoelde pakketbooten valt alzoo in op Woensdag of Donderdag van elke week.

Het schijnt overigens niet overtollig hierbij aan te merken dat er, behalve met de zoo even gemelde Britsche pakketbooten over Liverpool, nog eene tweede gelegenheid tot verzending elke week door middel der Noord-Amerikaansche pakketbooten van Southampton op New-York bestaat. De dienst dezer booten is in dier voege ingerigt dat van de vier reizen de dag van vertrek uit Londen eenmaal op Dingsdag en de drie overige keeren op Woensdag invalt. De verzending der brieven voor deze booten bestemd behoort dus van hier, in het eene geval uiterlijk des Zondags en in het andere des Maandags te geschieden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Het is thans officieel bekend dat het Fransche en het Oostenrijksche gouvernement overeen gekomen zijn, de Italiaansche aangelegenheden aan de beslissing van een Europeesch congres te onderwerpen. De reeds meermalen vermelde circulaire van den Franschen minister van buitenlandsche zaken van den 5den dezer wijst de taak en de leden dier vergadering aldus aan: » Ons gouvernement is met het Oostenrijksche overeen gekomen, de mogendheden, welke de algemeene Weener acte van 1815 hebben onderteekend, uit te noodigen om zich in een congres te vereenigen, ten einde van de Züricher verdragen kennis te nemen, en over de aanhangige vraagpunten te beraadslagen, zich daarbij de Beide Sicilien, Rome en Sardinie toevoegende."

Aan het slot dier depêche worden de verwachtingen en vooruitzigten van het Fransche gouvernement aangaande Italie door den minister aldus aangewezen: » Met het oog op den aard der bepalingen van het Züricher verdrag, strekkende tot regeling van die belangen waaromtrent de onderhandelende mogendheden definitive besluiten te nemen hadden, is 's Keizers gouvernement overtuigd dat zij op de voor Italie voordeeligste wijze aan het doel beantwoorden. Aangaande de bepalingen betreffende den toestand van het Schiereiland in het algemeen, welke voor eene nadere beslechting voorbehouden worden, heeft Zijner Majesteits gouvernement de overtuiging, dat zij de strekking hebben om den weg voor uitkomsten van niet minder gunstigen aard te banen. Het meent zich dus nu reeds over de uitwerking zijner tusschenkomst in den nu afgeloopen oorlog te mogen verblijden. Zij maakt voor Italie het begin van een nieuw tijdvak uit; is er tijd noodig om al de voordeelen daarvan goed te doen uitkomen, men mag zich nu reeds vleijen met de gedachte dat de uitwerking dier tusschenkomst krachtig zal bijdragen tot de welvaart van een volk, welks politieke gesteldheid sedert zoo lang eene bron van aanhoudende ongerustheid en gevaren voor Europa was, en alzoo tevens eenen waarborg te meer voor de bevestiging en de duurzaamheid van den algemeenen vrede zal opleveren. Dat zal gewis door de onderscheidene kabinetten erkend worden zoodra de voorbijgaande uitwerkselen van eenen onvermijdelijken schok voor eenen geregelden staat van zaken zullen hebben plaats gemaakt, en zoodra de veranderingen, welk de Züricher verdragen in Italie's toestand brengen, alsmede de instellingen, waarvan zij de grondslagen bevatten, op zich zelve en onafhankelijk van alle toevallige omstandigheden beoordeeld kunnen worden."

Opmerkelijk is ook nog in die depêche de mededeeling dat Frankrijk een gedeelte der kosten van den Italiaanschen oorlog van Sardinie terugvordert. » Als vergoeding voor zijne opofferingen van allerlei aard (zoo leest men daarin) verlangt Frankrijk van Sardinie slechts eene schadeloosstelling van zestig millioen francs, welke som niet meer dan ongeveer het zesde gedeelte van de oorlogskosten uitmaakt."

— Ook de vertegenwoordigende vergadering van Modena heeft, gelijk die van Toscana, Parma en de Romagna, besloten het bestuur tijdelijk aan den Prins van Carignan, als regent of stedehouder van Koning Victor Emanuel, op te dragen. Dit besluit was door den dictator Farini in eene boodschap aanbevolen als het beste middel om het gezag der overheid onder de tegenwoordige tijdsomstandigheden in stand te houden en de handhaving der openbare orde te verzekeren, waarvan het gevolg zou zijn dat het congres rustig zou kunnen beraadslagen en het land deszelfs beslissing kalm zou kunnen afwachten.

Dat besluit nemende heeft de vergadering tevens verklaard dat de heer Farini zich verdienstelijk jegens het vaderland had gemaakt, en hem uitgenoodigd om het bestuur nog te voeren tot dat het regentschap door den Prins van Carignan zou aanvaard zijn.

Dat deze stap der Midden-Italiaansche staten door het Fransche gouvernement afgekeurd wordt, is reeds gemeld. De officiele Fransche *Moniteur* van eergisteren zegt » dat die stap thans, nu er weldra een Europeesch congres tot beraadslaging over Italie's zaken zal worden gehouden, te betreuren is als strekkende om op de aldaar te nemen beslissingen vooruit te loopen."

Dat denkbeeld uitwerkende zegt *le Pays*, een ministerieel blad van Parijs: » Wanneer het regentschap door den Prins van Carignan aanvaard wierd, zou het bestuur aan het gouvernement van Sardinie overgaan, maar dit zou niet het eenige zijn: een ander gevolg zou wezen dat de landen van Midden-Italie door Sardinische troepen bezet wierden; zoo is het ook begrepen door degenen welke het voorstel tot vestiging van een regentschap hebben aangenomen. Men begrijpt dus, welke gevolgen uit zulk eenen stap zouden kunnen voortvloeijen. De gewapende tusschenkomst van Sardinie zou terstond aan eene andere Italiaansche mogendheid, wier troepen reeds aan de grenzen van den Kerkelijken Staat gelegerd zijn, regt geven om insgelijks tusschen beide te komen; ja Oostenrijk zou in dien stap van Sardinie eene schending der vredesvoorwaarden kunnen zien.

» Buitendien heeft Europa, hetwelk een congres ter behandeling van Italie's zaken zal houden, regt om te vorderen dat de zaken tot aan de beslissing van het congres in den tegenwoordigen staat gelaten worden; het zou eene beleediging kunnen zien in stappen welke de strekking hebben om aan het congres de handen te binden."

Door de Londensche *Morning Post* wordt het besluit tot vestiging van een Sardinisch regentschap in Midden-Italie insgelijks als een gewaagde stap afgekeurd. » Daargelaten de vraag of het wenschelijk is dat eenige buitenlandsche mogendheid met raadgevingen tusschen beide kome, zoo als Frankrijk in deze zaak heeft gedaan (zegt dat orgaan van lord Palmerston), is het in allen gevalle twijfelachtig, of een stap van zoo bepaalde strekking, welke met de aanvaarding der souvereiniteit gelijk zou staan, voor den Koning van Sardinie raadzaam zou zijn; en wij verwachten dan ook dat hij, aan den raad van Keizer Napoleon gehoor gevende, de verkiezing van den regent niet zal bekrachtigen. In dat geval zullen in Midden-Italie de voorloopige regeringen waarschijnlijk aan het bestuur blijven."

Welk gevolg Koning Victor Emanuel aan Frankrijks raad aangaande het regentschap heeft gegeven, is nog niet juist bekend.

De heer Farini is den 9den dezer te Bologna aangekomen, om ook het voorloopige bestuur van de Romagna op zich te nemen; hij is er met staatsie ingehaald.

ENGELAND.

Het ministerie Palmerston heeft zich nu bepaald verbonden om zonder verder uitstel eene voordragt tot verbetering van het kiesstelsel te doen. In het laatst der vorige week legde een van de kabinetsleden, de heer Cornewal Lewis, minister van binnenlandsche zaken, in eene openbare redevoering de volgende verklaring af: » De ministers hebben het vaste vertrouwen, en rekenen er op, dat zij in staat zullen zijn in het begin van de volgende parlementszitting te voldoen aan de vroeger gegevene belofte om eene bill in te dienen tot verbetering van de vertegenwoordiging des volks in het Huis der Gemeenten."

— De *Morning-Post* laat zich in haar nommer van den 11den dezer omtrent Engelands staatkunde jegens Italie en omtrent de taak van het aanstaande congres aldus uit:

» Elke nieuwe verklaring van eenen Britschen minister betreffende Italie's zaken heeft de strekking om dat volk, hetwelk zich van het juk der buitenlanders heeft vrij gemaakt, van Engelands zedelijken bijstand te verzekeren. De invloed van ons land, ofschoon zich zorgvuldig tot minnelijke vereffening van geschillen beperkende, groeit aan naar mate er meer behoefte aan een congres tot herziening der Europesche schikkingen van het jaar 1815 komt; want men begrijpt dat zulk eene verandering de goedkeuring behoeft althans van al de groote mogendheden, en inzonderheid van ons land, hetwelk zoo veel aandeel aan het maken van die schikkingen heeft gehad. Hieruit volgt dat, hoe meer de voorafgaande erkenning van het regt der Italianen op zelfbeheer door Engeland als eene voorwaarde voor het bijwonen van het congres wordt gevorderd, Frankrijk en Oostenrijk, welke het meest het houden van een congres wenschen, des te meer belang bij de omhelzing of eerbiediging althans van dat beginsel hebben."

— De *Globe*, een ministerieel dagblad van Londen, wederspreekt de geruchten, volgens welke het tusschen Engeland en de Vereenigde Staten opgerezen geschil omtrent het bezit van het eiland San Juan in den laatsten tijd een minder vreedzaam voorkomen zou hebben aangenomen. Volgens dat blad geeft het Engelsche gouvernement zijne aanspraak op het bezit van dat eiland niet op, maar wil het dezelve langs den vreedzamen weg doen gelden, en mag men dit ook van den president Buchanan verwachten, ofschoon de gezindheid van den Noord-Amerikaanschen minister van buitenlandsche zaken, den heer Cass, aan de *Globe* eenige bezorgdheid inboezemt.

Het genoemde blad besluit aldus: » Het gevaarlijke van het geschil is alleen gelegen in de mogelijkheid dat de beslissing aan de hartstogten van het gepeupel, hetwelk zich door baatzuchtige en gewetenlooze volksmenners laat leiden, wordt toevertrouwd. In de inzigten en plannen van het Engelsche gouvernement is niet het minste gevaar gelegen; dan alleen wanneer de hartstogten der demokratie in het spel gebragt wierden, zou de zaak gevaarlijk kunnen worden."

DUITSCHLAND.

Aangaande het verhandelde in de zitting der Bondsvergadering van eergisteren verneemt men door telegraphische mededeelingen, dat in de daad de aangelegenheid der Keurhessische constitutie een onderwerp der beraadslagingen heeft uitgemaakt; dat sommige regeringen zich voor het weder-invoeren der constitutie van 1831, andere voor de handhaving der thans bestaande met eenige wijzigingen verklaard hebben, terwijl een aantal gezanten nog niet van instructien te dezer zake voorzien waren; en dat ten slotte het voorstel der commissie aan dezelve ter nadere overweging is teruggezonden.

Voorts moet de commissie, in wier handen het onlangs door verscheiden staten gedane voorstel opzigtelijk de wijziging der verordeningen op het bondgenootschappelijke krijgswezen gesteld was geworden, een verslag uitgebragt en een voorstel gedaan hebben, hetwelk volgens de voorloopige berigten door de vergadering aangenomen en ter verdere uitwerking aan de militaire commissie verzonden zou wezen.

FRANKRIJK.

De jongste landpost heeft berigt uit Cochinchina aangebragt van een gevecht tusschen de Annamers en het te Turan gelegerde gedeelte der Fransch-Spaansche expeditie, hetwelk ten voordeele der Europeanen is uitgevallen. De *Moniteur* behelst eene depêche van den bevelhebber dier expeditie, den Franschen vlootvoogd Rigault de Genouilly, waarin verslag van dat gevecht gegeven wordt. Het is den 7den September jl. voorgevallen, en de inlanders hebben daarbij groote verliezen geleden; hunne forten zijn vermeesterd en vernield, hun geschut genomen; terwijl aan den kant van de Franschen en hunne bondgenooten slechts 10 man gesneuveld en 40 gekwetst zijn.

Volgens particuliere berigten hebben de Europeanen bij dat gevecht veertig kanonnen genomen en hebben zij uit de voortreffelijke bewerking van dat geschut kunnen opmaken dat de krijgskunst in Cochinchina verder gevorderd is dan men tot nog toe dacht.

Dit gevecht schijnt het laatste krijgsbedrijf van de expeditie in Cochinchina te zullen zijn, daar het Fransche gouvernement, naar verzekerd wordt, besloten heeft de onderneming vooreerst niet verder door te zetten.

— Berigten uit Alexandrie van 27 October jl., door een dagblad van Marseille medegedeeld, verzekeren dat de Fransche consul-generaal aldaar bevel van zijn gouvernement heeft ontvangen om zich te verzetten tegen de staking der op het terrein aangevangen werkzaamheden tot doorgraving der landengte van Suez en tegen alle maatregelen waardoor de regten der voor die onderneming gevormde maatschappij zouden geschonden worden.

RUSLAND.

Volgens berigt uit St. Petersburg verwachtte men dat thans, nu de Keizer aldaar teruggekeerd is, de werkzaamheden tot voorbereiding van de vrijmaking der lijfeigen boeren met vernieuwden ijver zouden worden voortgezet. Omtrent den tegenwoordigen stand dier werkzaamheden wordt het volgende gemeld. De commissie van redactie, welke in Maart jl. onder voorzitterschap van den generaal Rostowzow tezamen gekomen is, had in September het eerste gedeelte van hare taak voltooid, bestaande in het onderzoek der vroeger ten getale van 21 ingezonden ontwerpen van de adels-comités in de gouvernementen. Deze werden uit een staathuishoudkundig, regtskundig en administratief oogpunt onderzocht, en 37 onderscheiden rapporten daaromtrent uitgebragt. Deze rapporten zijn in handen gesteld van de naar St. Petersburg ontboden deputatien van de adels-comités, ten einde door deze ino verweging genomen te worden. Die deputatien houden zich thans daarmede bezig, en wanneer zij hare verslagen aan de commissie van redactie zullen hebben ingezonden, zal deze een definitief ontwerp opmaken, hetwelk aan den Keizer moet worden onderworpen. Laatstgemelde commissie heeft, behalve de voorstellen der adelscomités, nog omstreeks 400 ontwerpen te onderzoeken, welke tot regeling dezer aangelegenheid door bijzondere personen ingediend zijn.

SPANJE.

Het Spaansche gouvernement heeft aan zijne gezantschappen in eene diplomatieke circulaire inlichtingen omtrent het doel der tegen Marocco ondernomen krijgsbedrijven gegeven, en daarin de verklaring herhaald, dat het geene uitbreiding van grondgebied beoogt. Dit staatsstuk is thans in het officiele dagblad van Madrid openbaar gemaakt.

— Volgens een schrijven van de Afrikaansche kust van den 2den dezer, door het Parijssche dagblad *le Pays* medegedeeld, heeft de Sultan van Marocco de onderscheidene volksstammen, welke in zijn gebied woonachtig zijn en waarvan sommige eene zekere mate van onafhankelijkheid genieten, uitgenoodigd om hem in den oorlog bij te staan, maar heeft slechts één volksstam, namelijk de Kabylen die in de provincie Fez gevestigd zijn, aan die oproeping gehoor gegeven; naar verzekerd werd hadden de andere volksstammen geantwoord dat hun bijstand alleen voor eene belangrijke som gelds te verkrijgen was. Of de Sultan deze voorwaarde zou aannemen was twijfelachtig, daar hij nog meer hebzucht aan den dag legde dan wijlen zijn vader. Indien hij geenen anderen bijstand dan dien van de Kabylen had, zou hij, naar men dacht, den oorlog tegen Spanje niet lang volhouden maar vredesonderhandelingen aanknoopen zoodra Tanger of eenige andere stad van de Moorsche kust door de Spanjaarden ingenomen zou zijn. Alleen in geval het den Sultan gelukte al de volksstammen over te halen om aan den oorlog tegen Spanje, als eenen oorlog voor de godsdienst, deel te nemen, en indien het Spaansche leger zich tegen de verwachting naar het binnenland liet lokken, zou de oorlog, volgens het boven aangehaalde schrijven, van langen duur kunnen worden.

— Een brief uit Tanger van den 5den dezer, door een Engelsch dagblad van Gibraltar medegedeeld, zegt dat de Mooren daar ter stede zich in de tegenwoordige omstandigheden jegens de Europeanen zeer loffelijk hebben gedragen, dewijl er aan geenen Christen of Israëliet eenige beleediging aangedaan maar integendeel veel heuschheid aan de Europeanen betoond is, hoewel de Moorsche bevolking zich er met geestdrift voor den oorlog toerustte. » Zulk eene gematigdheid — zegt de briefschrijver — kon men naauwlijks van een driftig en onafhankelijk volk verwachten: zij bewijst dat het verblijf der vreemde gezantschappen te Tanger en het aanhoudende verkeer van die stad met Europa vruchten hebben gedragen en de dweepzieke ingenomenheid tegen de Christenen hebben verzacht. Deze vrucht zal wel denkelijk verloren gaan door het vuur der hartstogten welke de oorlog zal doen ontbranden."

NASCHRIFT.

LONDEN, 14 November. De *Morning Post* meldt op grond van geloofwaardige berigten uit Turyn, dat de Koning van Sardinie niet geweigerd heeft den Prins van Carignan tot het aanvaarden van het regentschap over de Midden-Italiaansche staten te magtigen; maar dat hij wenscht de beslissing dienaangaande nog eenigen tijd uit te stellen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 14den November* 1859.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over het wets-ontwerp houdende goedkeuring van sommige bepalingen der concessien voor den aanleg en de exploitatie der Noorder- en Zuiderspoorwegen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken voerde heden het eerst het woord. In den aanvang zijner rede merkte hij op dat de bedenkingen

in den loop der beraadslaging gemaakt gerangschikt konden worden in vier rubrieken, te weten die tegen de houding der Regering in deze zaak; die tegen het punt betreffende den aanleg der spoorwegen door particulieren; die tegen de voorgestelde rigtingen, en die tegen de toegezegde ondersteuning aan de concessionarissen. De drie eerste punten zou hij behandelen; het laatste de Minister van Finantien. Bij de behandeling dezer onderdeelen zou hij geene onderwerpen aanraken aan dit wets-ontwerp vreemd.

Ten aanzien van het eerste punt herinnerde de Minister het gebeurde in deze zaak van den aanvang af; hoe reeds van den beginne proeven waren genomen om aan de ten deze opgewekte verlangens te voldoen. Wat daaromtrent door vroegere regeringen was verrigt, had bij deze Kamer geen bijval gevonden; en toen de zucht tot het bekomen van spoorwegen steeds grooter was geworden, had de bekende interpellatie van 22 Julij en de toen aangenomen motie van orde plaats gehad. De Regering alzoo gebonden door handelingen van voorgangers en besluiten der Kamer, en bemerkende hoe groote begeerte bij de natie ten deze opgewekt was, had nu, in overeenstemming met een en ander, eene keuze onder de aangevraagde concessien gedaan, en met de belanghebbenden onderhandelingen aangeknoopt. Juist om het aannemen der aangegeven motie van orde, had hij van zijn eerst opgevat voornemen tot indiening eener wet, vooraf bepalende hoe vele en welke lijnen aangelegd, en waarvoor en op welke wijze subsidien verleend zouden worden, afgezien. Daar de Regering zich met den inhoud dier motie zeer goed had kunnen vereenigen, had zij besloten om den ook haars inziens besten weg in te slaan en niet vooraf bij eene wet een beginsel alleen uit te doen maken, en daardoor de uitvoering der zaak ten gevolge van een tweeden strijd, uit te lokken bij de behandeling eener later te sluiten concessie, in het onzekere te laten en te verschuiven, maar dadelijk die verwezenlijking te waarborgen door, na rijp beraad, eene keuze onder de door de Regering gevonden concessien te doen. Wel verre van stelselloos of met zwakheid te werk te zijn gegaan, meende hij, dat de Regering hierin juist stelselmatig en volgens een vast aangenomen beginsel gehandeld had. De gedane keuze onder de concessien achtte hij gelukkig te zijn, daar, zijns inziens, de heeren Sloet-Reuchlin zich allezins door hunne eerlijkheid en ijver aanbevolen, hebbende zij wel geene uitgewerkte plans en begrootingen overgelegd maar zijnde dit evenmin door anderen geschied. Evenmin kon men zeggen dat er zwakheid door de Regering was betoond, omdat in de concessien naderhand veranderingen zijn gebragt, aangezien men in eene aangelegenheid, waarbij aanzienlijke bijdragen van rijkswege zouden worden verleend, zich niet onmiddellijk met gedane aanvragen tevreden moest stellen, maar zich vooraf over de rigting der lijnen moest verstaan, even gelijk dit bij den aanleg van straatwegen plaats had. Wat bij de concessie van den Noorderspoorweg was geschied, had ook bij het verleenen van die in het zuiden plaats gehad; eene keuze was gedaan onder de aanvragen en men had diegene genomen, welke blijkens gewisselde stukken bijval bij de Kamer zelve had gevonden. Geen gunstelingen waren alzoo bevoordeeld; geene mededinging was uitgeschreven, omdat die alleen dan had kunnen plaats hebben, indien de behandeling eener wet vaststellende de lijnen ware voorafgegaan. Was de Regering alzoo te dezen opzigte naar vaste denkbeelden te werk gegaan, niet minder was dat het geval met de wijze van indiening van de beide concessien, thans in een enkel wets-ontwerp vervat, iets wat hij uit vroegere gebeurtenissen aantoonde tevens het verlangen der Kamer geweest te zijn. De meening door enkelen voorgestaan dat de verbetering van waterwegen had moeten voorafgaan, had hem bevreemd, daar hij meende dat de Regering juist aan zoodanigen wensch had voldaan, door het voorstel eener kanalisatie van Holland op zijn smalst, terwijl eene dergelijke verbetering voor den waterweg van Rotterdam voorzeker zou zijn voorgedragen, indien dit thans had kunnen plaats hebben.

Betreffende het tweede punt, toonde hij aan, dat, als de Regering den aanleg van staatsspoorwegen had voorgestaan, zij tegen den wil der Kamer blijkens het vroeger gebeurde zou gehandeld hebben. Ook hij verklaarde voor zoodanigen aanleg niet gestemd te zijn om verschillende redenen, geloovende hij dat de zaak der spoorwegen beter bevorderd zou zijn door de wijze als nu was voorgesteld, daar de verwezenlijking van het plan door de vastgestelde bepalingen genoegzaam gewaarborgd kon geacht worden, en dat op betere wijze dan bedoeld werd door hen die het andere stelsel voorstonden, waardoor in vele opzigten het oogmerk dat men zich met deze werken voorstelde beter te bereiken zou wezen.

De rigtingen der lijnen verdedigde hij uit het oogpunt der noodzakelijkheid om daarbij het binnenlandsch en internationaal verkeer zoo veel mogelijk te verzekeren. In breede trekken bewees hij hoe die rigting met juistheid en naauwgezetheid ontworpen was in het belang van beide; hetgeen het stelsel van slingeringen wel eenigzins had moeten doen aannemen: de raming der onkosten was zoo juist mogelijk opgemaakt; het ontwerp was niet te ingewikkeld: het bestond uit door de Kamer zelve bijna evenens in hare stukken aanbevolen hoofdlijnen met eenige weinige bijvoegingen en vertakkingen; het plan der Regering kwam vrij wel met dat der Kamer overeen.

Overgaande tot wederlegging der bedenkingen tegen de onderdeelen der concessien ingebragt, toonde de Minister aan dat de Regering zich niet had kunnen vereenigen, en hierin door provinciale en locale autoriteiten ondersteund werd, met den aanleg van een spoorweg van Leeuwarden naar Meppel, omdat voor het oogenblik die niet zoo zeer gevorderd werd als die over Assen naar Groningen in het belang van de laatste stad en de provincie Drenthe. De aansluiting van Groningen naar Rheine kon thans ook niet zoo onmisbaar zijn, daar dergelijke verbinding eerst dan nuttig kon wezen, wanneer de spoorwegen in Hannover dermate uitgebreid waren, dat de transitohandel op die wijze aanmerkelijk gebaat zou worden. Den weg van Harlingen naar Rheine over Zutphen moest men niet enkel uit het oogpunt van internationaal verkeer beschouwen, daar ook voor het binnenlandsch verkeer gezorgd moest worden, en wenschte men dit, dan, zijns inziens, zou Harlingen niet geholpen zijn met een weg door Friesland, maar nog eenen anderen van Zwolle naar Rheine moeten hebben. De verbinding van Zutphen met Rheine verdedigde hij ook in verband met het bespoedigd vervoer uit Holland over Arnhem, dat aldus beter geregeld zou zijn dan over Zwolle of Deventer. De lijn in Noordholland, verklaarde hij, had in deze concessie niet opgenomen kunnen worden; die van Nijmegen op Venlo toonde hij aan te zijn eene natuurlijke doortrekking van de banen van het noorden naar het zuiden, evenzoo als die van Arnhem naar 's Hertogenbosch. Het geheele plan was, naar hij geloofde, met oordeel ineen gezet, zijnde daarmede de onderscheidene deelen des Rijks zooveel mogelijk bevoordeeld en de voornaamste aansluitingen met het buitenland niet over het hoofd gezien.

Even zoo waren, gelijk hij in het vierde deel zijner rede opgaf, de rivierovergangen met overleg gekozen. Tot het stelsel van twee overbruggingen was men gekomen nadat men overtuigd was geworden dat, zoo wegens de bevordering van het verkeer, als uit een technisch oogpunt, zoodanig stelsel zich bijzonder aanbeval. Het stelsel van een enkelen overgang vermeende hij noch minder kostbaar noch zekerder te zijn. Dit bewees hij door te treden in een breedvoerig onderzoek der gevolgen van zoodanig denkbeeld, zoo met betrekking tot de rigting die de lijnen in dat geval zouden nemen en de nadeelen niet alleen uit een finantieel en oeconomisch oogpunt daardoor te ontstaan, als aangaande de moeijelijklijkheden welke het bouwen van eene brug op een of ander punt in het midden des lands zou na zich slepen. Hierbij zette hij de gevoelens van de door de Regering geraadpleegde autoriteiten tegenover die van anderen, inzonderheid van den heer Fijnje, en de besturen van den Lekdijk en den Tielerwaard, uiteen, en deed daarbij uitkomen hoe de eerste boven die der laatsten moesten gesteld worden.

Ten slotte erkende hij dat dit wets-ontwerp niet in overweging bij den Raad van State was geweest; maar hierin had men een voorbeeld van vroegeren tijd gevolgd, zijnde het toch steeds de gewoonte geweest dat wets-ontwerpen die in eene zitting der Staten-Generaal niet behandeld waren geworden, op nieuw bij de Kamers aanhangig gemaakt, niet ten tweeden male aan het onderzoek van den Raad van State onderworpen wierden. Eindelijk had de Regering, gelijk hij opgaf, van de bijdragen van provincien en gemeenten geen gebruik gemaakt, hoofdzakelijk om de bijzonderheid dat men, toen de stad Amsterdam geen sommen wenschte te verleenen ter bevordering van de kanalisatie van Holland op zijn smalst, eene zaak die in het algemeen belang was voorgesteld, afgezien had van het denkbeeld om provincien en gemeenten in de quaestie der spoorwegen te doen bijdragen.

Aan het einde zijner rede gaf de Minister de hoop te kennen dat hij er in geslaagd mogt wezen de bezwaren van hen in de Kamer, die hij veronderstelde de meerderheid der leden uit te maken, welke de daarstelling van spoorwegen verlangden, en van deze aangelegenheid geene staatsquaestie maakten, te hebben opgelost, in welk geval deze zaak door aanneming van de wet tot een goed einde zou komen, alzoo door uitstel afstel voorgekomen zou zijn.

De Minister van Finantien behandelde twee vragen: 1°. de vraag of de Staat in de aanvrage tot het brengen van geldelijke offers voor de zaak der spoorwegen kon verligt worden, en 2°. de vraag of de in dat opzigt op de schatkist te leggen last ook als te zwaar moest aangemerkt worden.

Vooraf trad hij in eenige beschouwingen omtrent bijzondere punten, door onderscheideue sprekers in den loop der beraadslagingen bijgebragt. Zoo kon hij niet toegeven dat het tegenwoordig kabinet niet voldaan zou hebben aan zijne roeping noch aan de uitvoering van het programma, bij zijne optreding uitgegeven. De gebeurtenissen toch hadden genoegzaam bewezen dat juist daarin de Regering in niets haren pligt te kort had gedaan. Aan hem in het bijzonder moest niet geweten worden dat thans zoo veel van 's lands kas gevorderd werd; hij toch had veel tegengehouden, en zoo hij in dit opizgt niet alles had kunnen doen wat hij wel verlangd had, dan was dit te wijten aan den toestand waarin de zaak langzamerhand, buiten toedoen der Regering, geraakt was, niet aan zijne vooringenomenheid om eene bijzondere stad, welke hij vroeger als afgevaardigde in de Kamer vertegenwoordigd had, te bevoordeelen, gelijk men wel voorgegeven had, en enkel aan het veel omvattende van het onderhavige plan zelf, dat vooral om de waterbouwkundige quaestien die zich daarbij ter oplossing hadden opgedaan, een der moeijelijkste vraagstukken van langen tijd was geworden.

Bij de beantwoording der eerste vraag, ontkende hij geenszins dat de lasten aanzienlijk waren welke men met dat plan van den Staat vroeg; maar hij moest betwijfelen of elk ander ontwerp waarborgen opleveren kon dat met even groote deugdelijkheid en daarbij met mindere kosten het beoogde doel treffen zou. Verschillende waren de voorslagen geweest welke zoo in als buiten de Kamer warrn aangeboden, deze wenschte een geconcentreerd stelsel, een ander geen spoorwegnet maar slechts hoofdlijnen, een derde kon zich met een enkelen rivierovergang vergenoegen: maar noch het een noch het ander kon men in waarheid zeggen boven het plan der Regering de voorkeur te moeten erlangen. Die lijnen waren gekozen zoowel met het plan om de locale belangen zoo veel mogelijk te bevorderen, als de betrekkingen met het buitenland te vermeerderen; daarenboven had men de nu voorgeslagen rigtingen genomen naar den aard en den staat der handelsbewegingen op dit oogenblik; terwijl daarbij in het oog gehouden was dat die lijnen den voorrang boven andere zouden genieten, welke nu reeds het vooruitzigt van eene voordeelige opbrengst openden. Van welke zijde hij dan ook het voorstel der Regering beschouwde, vergeleken met die van anderen, bood het de meeste kans van welslagen aan, en was daarmede, meende hij, voldoende de vraag opgelost, dat geene verligting in de van den Staat te vorderen offers op eenige wijze en door het aannemen van een ander stelsel te verkrijgen was.

Wat nu betrof de vraag of die lasten te zwaar moeten geacht worden, ook deze beantwoordde hij ontkennend. Hij bragt deze quaestie in verband met die van amortisatie van schuld en de Oost-Indische baten, gelijk door andere sprekers was gedaan. Verblijdend was het hem te kunnen bewijzen dat men niet te bekommerd behoefde te wezen dat door de aanneming dezer wet de toekomst van 's lands finantien in de waagschaal zoude gesteld worden. Wanneer hij toch lette op de omstandigheid dat de begrootingen in de laatste jaren een teruggang van uitgaven aantoonden, dat het bedrag der koloniale bijdragen jaarlijks vermeerderde en dat de voordeelige baten op de begrootingen toenamen, dan meende hij, dat meer en meer het oogenblik naderde, waarop men het evenwigt van inkomsten en uitgaven zou zien tot stand gebragt, vooral wanneer men dit onderwerp in verband bragt met de opbrengst der belastingen die men zich verheugen moest van jaar tot jaar te zien toenemen. Leverde dus die beschouwing eene geruststelling voor 's lands finantien in de toekomst op; en wettigde dat de vooronderstelling dat die gunstige toestand er toe zou medewerken om iets ter bevordering van den aanleg van openbare werken af te zonderen, nog meer gerustheid kon men omtrent 's lands finantien hebben, wanneer men in aanmerking nam dat ook de bijdragen uit de Oost-Indien gedurende een geruimen tijd hoogst aanzienlijk waren geweest. Stellige zekerheid kon hij wel niet geven dat die batige sloten altijd even aanzienlijk zouden zijn: wisselvalligheid zou daarin altijd blijven bestaan;

maar hij geloofde niet dat het bewezen was dat de gelden uit de koloniale kas ten behoeve van het moederland afgezonderd, ook voor deze aangelegenheid zouden benuttigd behoeven te worden. Wat hem betrof hij aarzelde niet te verklaren dat als het noodig was hij niet schromen zou de natie nieuwe lasten op te leggen, indien dat ter bevrediging van de behoefte in deze zaak noodig mogt zijn. Maar hij geloofde niet dat men zich deswege behoefde beangst te maken, daar, zijns inziens, nog wel andere middelen bestonden welke aangewend konden worden, alvorens tot uiterste maatregelen over te gaan.

Aan het einde zijner rede behandelde hij de concessien zelve en de gestelde voorwaarden. Hij heeft de handelwijze der Regering met betrekking tot den aanleg van spoorwegen door particulieren verdedigd en de concessionarissen zelven, zoo wegens hunne soliditeit als eerlijkheid en ijver, aanbevolen; daarbij aangetoond dat de vereischte gelden door die mannen voor de garantie van $4^1/_2$ per cent wel te vinden zouden zijn, niettegenstaande de veelvuldige pogingen door tegenstanders dezer onderneming zoo in als buiten het land in het werk gesteld, om deze onderneming schipbreuk te doen lijden. De berekeningen der onkosten verklaarde hij volkomen goed te zijn, en eindigde met den wensch te uiten, dat men door aanneming dezer wet mogt medewerken tot voltooijing van een reuzenplan in de zaak der spoorwegen, waarvan in het jaar 1838 de eerste grondslagen in het land gelegd waren. Die aanneming achtte hij niet twijfelachtig indien men in de beschouwing van dat onderwerp het algemeen belang boven het locale bleef stellen.

Op morgen zal de beraadslaging worden voortgezet.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
13	BOVEN-RHIJN.	*Keulen*,	+ 38.68	+ 2.83	8 ure	"	0.01
13	WAAL.	*Nijmegen*	+ 8.82	+ 2.60	8 "	"	0.08
13	NEDER-RHIJN.	*Arnhem*,	+ 8.78	+ 1.87	8 "	"	0.09
13	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,	+ 9.32	+ 1.95	8 "	"	0.07
12		*Maastricht*, (brug)	+ 42.96	+ 0.76	8 "	"	0.09
12	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.51	"	8 "	"	0.12
13		*Grave*,	+ 6.49	+ 1.64	8 "	"	0.11
13	NIEUWE MAAS	*Brielle* H. W.	+ 0.76	"	5 u. 0 m.	0.22	"
		Brielle L. W.	− 0.83	"	1 u. 30 m.	0.05	"

Verslag van den oogst in de provincie Zuidholland.

De *tarwe* was over het algemeen van goede qualiteit, de korrel echter smaller en ligter dan gewoonlijk; de opbrengst was van 20 tot 28 mudden per bunder.

De *rogge* is mede niet ongunstig uitgevallen, wel geldt hier hetzelfde omtrent den korrel, en was de opbrengst dan ook niet zoo aanzienlijk als het vorige jaar, bedragende alsnu van 22 tot 26 mudden per bunder, tegen 25 tot 45 mudden in het vorige jaar.

De *wintergerst* heeft buitengewoon veel stroo opgeleverd, doch valt bij het dorschen niet mede. Deze vrucht had van de zware regens in de maand Junij veel te lijden, zoodat de opbrengst dan ook niet hooger kan worden berekend dan van 28—38 mudden per bunder; slechts enkele stukken in het land van Putten bragten 50 mudden per bunder op.

De *zomergerst* maakte hierop echter eene vrij gunstige uitzondering en was zoowel in quantiteit als qualiteit voldoende. De opbrengst kan op 32 mudden per bunder geschat worden.

De *haver* slaagde over het algemeen zeer naar wensch, als bedragende in enkele streken van 38—56 mudden per bunder.

De *erwten* en *boonen* slaagden over het algemeen veel beter dan het vorige jaar, en kan de opbrengst dan ook van 16 tot 36 mudden per bunder worden geschat.

De *aardappelen* hebben dit jaar een meer dan middelmatig gewas opgeleverd; de bekende ziekte, die zich dit jaar veel vroeger dan anders openbaarde, heeft meer dan in vorige jaren hier en daar den knol aangetast, die door de droogte klein van stuk is gebleven, zoodat de opbrengst belangrijk minder was dan in vorige jaren. De opbrengst kan op niet meer dan op 90 mudden per bunder worden geschat. Slechts eene soort van deze vrucht, jannen genaamd en bepaaldelijk meest verbouwd wordende in het land van Voorne en Putten, maakte hierop eene gunstige uitzondering; zoodat enkele stukken 150 mud per bunder opbragten.

Het *kool-* of *raapzaad* is in geen tal van jaren zoo gunstig uitgevallen als dit jaar; vooral de hoedanigheid was over het algemeen uitmuntend. De opbrengst kan worden berekend van 20 tot 33 mud per bunder.

De *beetwortel* heeft in de eilanden Flakkee en Goedereede een goed en overbodig gewas opgeleverd.

De *meekrap*, in het land van Voorne op kleine schaal verbouwd, is uitmuntend geslaagd en belooft een zeer goed beschot, waarvan de opbrengst echter nog met geene zekerheid op te geven is.

In de eilanden Flakkee en Goedereede heeft de *meekrap* mede een ruim beschot van goede qualiteit opgeleverd, kunnende de opbrengst gesteld worden: van de tweejarige op 2400 en van de driejarige op 3500 Nederlandsche ponden per bunder.

De in de afdeeling Delft der Hollandsche Maatschappij van Landbouw verbouwde *tabak* heeft een zeer goeden oogst opgeleverd.

Vlas is in het land van Voorne en Putten over het algemeen beter geslaagd dan men verwacht had, zoodat men op een goed beschot van vlas en lijnzaad kan rekenen.

In het land van Putten oogstte men 280 steen vlas en 14 mud zaad; in het land van Voorne 180 steen vlas en 10 mud zaad per bunder.

Op de eilanden Overflakkee en Goedereede is het vlasgewas voor ruim $^2/_3$ geheel of gedeeltelijk mislukt; het overige van dit gewas was van deugdzame qualiteit en is tot hooge prijzen te velde verkocht geworden van f 400 tot f 460 per bunder.

De *hennep*, in den Alblasserwaard geteeld, is uitmuntend uitgewassen en belooft veel zaad en goed lint.

De *boomvruchten* zijn algemeen zeer schaarsch. Appelen en peren zijn slechts in kleine hoeveelheden voorhanden, zoodat de voorhanden soorten tot hooge prijzen worden afgezet.

Hooi- en weilanden. Eerstgenoemde leverden overvloedig hooi van uitmuntende qualiteit op; de weilanden gaven voldoende klavers en gras ter beweiding.

Ook thans staan de weilanden nog zeer welig en mag men bij niet te overvloedigen regen verwachten, dat het rundvee nog eenigen tijd ruimschoots voedsel in de weiden vinden zal.

Over het algemeen kan, opzigtens het nieuwe gewas, voor den oogst van 1860 met dankbaarheid worden vermeld, dat de wintervruchten schoon te velde staan en vooruitzigten geven op eenen gezegenden oogst.

Met dit en vorige nommers der *Staats-courant* zijn verzonden: 1°. vel 32—47 van het BIJBLAD II; 2°. vel 54 van de BIJLAGEN II.

Bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staats-courant* van Dingsdag 15 November 1859, n°. 271.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, getrokken uit het officiele dagblad te *Melbourne*.

AUSTRALIE.

1°. *Voorgebergte Wilson* (Kust van Victoria).

Ter aanvulling van het berigt betrekkelijk het *nieuwe licht* op het *Voorgebergte Wilson*, kust van *Victoria*, *Australie* (*), diene het volgende.

Genoemd licht is zigtbaar van N. N. O. *zeewaarts* door het *Zuiden tot* W. Z. W., behalve waar het, in de na te melden peilingen, door de omgevende eilanden wordt onderschept.

Van den *lichttoren* wordt gepeild:

het zuidelijk gedeelte van *Cleft-eiland* Z. W. t. W. 1/2 W. 5 1/2 Eng. mijl;
het midden van *Rodondo-eiland* Z. 1/2 W. 6 3/4 mijl;
het midden van *Tenfoot-rock-eiland*, Z. 1/2 O. 4 1/2 mijl;
het midden van *West-Moncur-eiland* Z. O. 1/4 Z., 7 1/4 mijl;
het midden van *Oost-Moncur-eiland* Z. O. 3/4 O., 8 mijlen;
het midden van *Cliffy of Zuid Seal-eiland* N. O. 1/4 N., 17 mijlen;
het midden van *Noord Seal-eiland* N. O. t. N. 16 mijlen;
het midden van *Kaap Wellington* N. O. t. N. 3/4 N. 4 1/2 mijl;

Schepen door de *Bass-straat* of van *Port-Phillip* sturende, met bestemming *oostwaarts* om *het voorgebergte Wilson*, zullen eerst het licht zien door de opening tusschen de *Cleft* en de in de nabijheid gelegen *Glennie-eilanden*, in peiling O. N. O.; wanneer zij *zuidwaarts* en *oostwaarts* aanhouden, zal het in eenige graden door *Cleft-eiland* verduisterd worden.

Wanneer men het licht in peiling N. O. heeft, is het vaarwater tusschen *Cleft-eiland* en de *Rodondo* open, en kunnen de schepen regt op het *Voorgebergte* aanhouden.

Schepen *oostwaarts* van *de Seal-eilanden*, met bestemming om het Voorgebergte, die het licht in peiling *zuidwaarts* van Z. W. in het gezigt krijgen, bevinden zich *noordwaarts* van het vaarwater, en moeten het licht doorzeilen tot in de peiling Z. W. t. W.; welke peiling vrij doet gaan van *Cliffy-* en de andere *Seal-eilanden*.

(Alle peilingen genomen op het *miswijzend kompas*.)

2°. Zeilaanwijzingen voor het aandoen van de haven *Launceston* (Tasmania).

Geleide-torens bij den ingang der rivier Tamar.

Daar het niet van algemeene bekendheid is, dat twee torens zijn opgerigt op het *Zuidelijk einde van Lagoon Beach*, om te dienen als *geleidemerken* naar het *Westelijk* vaarwater bij den ingang van de *rivier Tamar*, wordt ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat deze torens, die in 1849 voltooid waren, van steen, rond en 30 Engelsche voeten boven den grond verheven zijn; zij kunnen, indien zij zuiver wit gehouden worden, meer dan *twee zeemijlen* ver in zee worden gezien.

Scheepsgezagvoerders, met bestemming naar de haven, en die den ingang derzelve binnen den afstand van twee zeemijlen naderen, moeten den *Lichttoren* op het *Lage Hoofd* in peiling O. Z. O. (miswijzend kompas) brengen, tot dat de *torens* op *Lagoon Beach* ten volle zigtbaar zijn, dezelve dan *ineen* brengen, en *ineen* houdende, regt op invaren. Deze koers zal vrij doen gaan van het *Oostelijk einde* van het *Hebe-rif* op 3 kabellengten.

Het *Westelijk* vaarwater binnenvarende, moet men het midden houden, met de *Zwarte Boei* nabij den westelijken hoek van *Middel-Ground* aan bakboord en de *Witte Boei* bij de *Yellow-klip* aan *stuurboord*, steeds de torens *ineen* houdende; zóó voortgaande met klein zeil, zal men goeden ankergrond vinden in 9 vadem water dwars van *Lagoon Beach*.

De torens staan in peiling van elkander O. Z. O. en W. N. W. (*miswijzend kompas*). Zij dienen om vreemde schepen bij slecht weder, wanneer geene loodsen buiten kunnen komen, de haven veilig te doen invaren.

Wilde men dit doel in ééne peilinglijn bereiken, men zoude noodwendig digt langs het *Oostelijk einde* van het *Hebe-rif* komen; doch naauwkeurig op de geleidemerken lettende, is er geen gevaar.

De scheepsgezagvoerders worden mitsdien gewaarschuwd, den binnen lands staanden of *Oostelijken* toren *niet* ten *Zuiden* van den *Westelijken* toren te brengen.

Wanneer het weder den loodsen niet toelaat buiten te komen, zal de boot midden in het vaarwater liggen, de vlag hebbende waaijen.

Deze zeilaanwijzingen, in verband met die, welke reeds in de *Australian Directory* bekend worden gemaakt, worden voldoende geacht; en het wordt als regel aanbevolen, dat vreemde gezagvoerders het *Oostelijk vaarwater* niet moeten aandoen zonder loods van deze haven, daar zij tegenwoordig bij nacht moeijelijk is binnen te loopen, zelfs voor hen, die er wel mede bekend zijn.

Wanneer tot de plaatsing van lichten op die torens zal worden overgegaan, zal daarvan berigt worden gegeven.

3°. *Lichtschip bij Gellibrand-Punt* (*Port-Phillip*).

Sedert den 25sten Julij dezes jaars ligt een *lichtschip tijdelijk* geankerd in 4 1/2 vadem op de plaats waar vroeger de *Zwarte Perch-Boei* lag, nabij *Gellibrand-Punt*.

Op het lichtschip branden *twee stilstaande witte lichten*, 24 voeten uit elkander en 40 voeten boven den waterspiegel verheven.

De lichten zijn op een afstand van 10 mijlen zigtbaar, met het oog van den waarnemer 10 voeten hoog, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Het lichtschip heeft *één mast*, met een bal aan den top. Romp en bal zijn *rood* geschilderd.

De volgende peilingen waren van het lichtschip genomen:

Point Cook, Z. W. 3/4 W., 8 mijlen;
De oude lichttoren, N. t. W 1/2 W., 550 vadem;
Sandridge's Suikerwerken (*Sandridge Sugar Works*), N. N. O. 2 mijlen, 150 vadem;
De Witte boei nabij *St. Kilda Bank* N. O. t. N., 1 mijl, 200 vadem.

Dit tijdelijk lichtschip zal omtrent het begin van 1860 door een nieuw lichtschip vervangen worden, waar aan boord een *wit stilstaand licht* zal worden ontstoken.

Na de plaatsing van het *tijdelijk lichtschip* is het *Roode* licht van den *lichttoren* op *Gellibrand-punt* gebluscht geworden.

4°. *Tijdsein op den lichttoren op Gellibrand-Punt.*

Het *licht* op *Gellibrand-Punt* gebluscht zijnde om niet meer te dienen als *zeemerk*, zijn maatregelen genomen, om dat gedeelte der lantaren, dat naar de *Hobson's Baai* gerigt is, te *verlichten* een *kwartier* voor *acht ure des avonds* (*Zondags uitgezonderd*), en zal dit *tijdsein* als vroeger voortduren.

's Gravenhage, den 21sten October 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

(*) Zie de *Staats-courant* van den 27sten Augustus jl.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van de belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, als:

AMERIKA.

1°. *Lichttoren op kaap Look-out*, *kust van Noord-Carolina.*

Blijkens bekendmaking van het *Treasury Department*, *Office Lighthouse Board*, te *Washington*, is de *nieuwe lichttoren* op *kaap Look-out* (*Noord Carolina*) voltooid.

De toren heeft de gedaante van een *afgeknotten kegel*, is gebouwd van brik en van boven van eene *zwart geschilderde lantaren* voorzien.

De kleur des torens is *rood* en het brandpunt des lichts 156 *Engelsche voeten* boven den waterspiegel verheven.

De wachterswoning, zijnde een gedeelte van den ouden toren, is geschilderd met *roode* en *witte horizontale strepen.*

De lichttoestel is *catadioptriek lenticulair*, naar het stelsel van *Fresnel*, van de 1*ste grootte* en vertoont een *stilstaand licht* van *natuurlijke kleur*, bij gewoon weder op een afstand van 22 zeemijlen zigtbaar.

De lichttoren staat:
op 34° 37′ 20″ N. breedte, en
» 76° 30′ 41″ lengte West van Greenwich.

Het licht op dezen nieuwen toren zal met zons-ondergang van den 1sten November dezes jaars voor het eerst ontstoken worden en daarna tot nadere aankondiging alle nachten branden.

2°. *Blussching van lichten langs de kusten van Louisiana en Texas.*

Blijkens bekendmaking van het *Treasury Department*, *Office Lighthouse Board*, te *Washington*, worden *na den 1sten November dezes jaars* de nagemelde lichten *niet meer ontstoken*, als:

het *licht* op den *lichttoren* in de *Barataria Baai*, op de kust van *Louisiana*, en het *licht* op den *lichttoren* op *Corpus Christi*, op de kust van *Texas*.

's Gravenhage, den 1sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Licht op Kaap Tinoso, *provincie Murcia* (Spanje).

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking der Spaansche Regering, met den 10den October dezes jaars een stilstaand wit licht in een catadioptriek lichttoestel der 1ste grootte is ontstoken op *Kaap Tinoso*, provincie *Murcia* (*Spanje*), aan de kusten der *Middellandsche Zee*, geplaatst op den top van eene naar zee afgebroken rotssteilte, gelegen op:

37° 31′ 17″ N. breedte, en op
5° 3′ 8″ lengte Oost van *San Fernando*, en op
1° 8′ 52″ lengte West van *Greenwich*.

Het brandpunt is 14.6 meters boven het oppervlak der zee verheven.

De toren heeft een cirkelvormig grondvlak, uitkomende boven de lichtwachterswoning, welke een vierkant gebouw is, rood met gele vensters.

Dit kustlicht is zigtbaar op 20 Engelsche mijlen afstands in den gewonen staat des dampkrings.

's Gravenhage, den 11den October 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

*** De Minister van Marine brengt ter kennis van de daarbij belang hebbende, dat op Maandag den 28sten November aanstaande en volgende dagen, aan het locaal van het Departement van Marine te 's Gravenhage, een vergelijkend Examen zal plaats hebben van Jongelingen, die tot SCHEEPSKLERK bij de *Nederlandsche zeemagt* wenschen benoemd te worden. Het getal der open plaatsen bepaalt zich tot *zes*.

Ouders of Voogden, die verlangen dat hunne Zonen of Pupillen tot dat Examen worden toegelaten, dienen vóór of uiterlijk op den 15den November aanstaande een op *zegel* geschreven verzoekschrift in aan den Minister van Marine, waarin zullen moeten zijn vervat de naam, voornaam, het beroep, de woonplaats en geboorteplaats der Ouders en Voogden. Bij het verzoekschrift moeten worden overgelegd:

a. de geboorte-acte van den jongeling;
b. eene verklaring dat hij gevaccineerd is of de kinderpokken heeft gehad, af te geven door een bevoegden geneesheer.

Alleen worden zoodanige jongelingen toegelaten die op den eersten Januarij van dit jaar het 15de levensjaar reeds en het 17de nog niet zijn ingetreden, en dus die geboren zijn in de jaren 1843 en 1844, en bij het vooraf te ondergaan geneeskundig onderzoek voor de zeedienst zijn goedgekeurd.

De vereischte kundigheden zijn:

grondige kennis der Nederlandsche taal;
goede bekendheid met de Fransche en Engelsche talen, zoodat uit die talen gemakkelijk in de Nederlandsche kan worden vertaald;
goed schrift;
vlug en vaardig rekenen, waarbij volledige kennis der gewone en tiendeelige breuken, het stelsel van Nederlandsche maten en gewigten en de eigenschappen en toepassing der evenredigheden;
algemeene en vaderlandsche geschiedenis en aardrijkskunde.

Van meer of minder vlug begrip zullen blijken kunnen gegeven worden door het vervaardigen van een opstel of brief over een te geven onderwerp.

's Gravenhage, den 18den October 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

AANBESTEDING

van Dennen Masten, Vuchten Heimasten en Noordsche Houtwaren, ten behoeve van de Directie der Marine te Amsterdam.

De Minister van Marine, van voornemen zijnde op Maandag den een en twintigsten November 1859, aan den minst aannemende te doen Aanbesteden de levering van de hierna te vermelden Houtwaren, ten behoeve van de Directie der Marine te Amsterdam, te weten:

3°. Dennen Masten;
4°. Vuchten Heimasten;
5°. Noordsche Houtwaren,

Brengt ter kennis van de gegadigden, dat de Inschrijvingsbiljetten, op gezegeld papier geschreven, vóór of uiterlijk op Maandag den een en twintigsten November 1859, des middags vóór twaalf ure, franco aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, zullen moeten worden bezorgd.

De Biljetten zullen moeten bevatten eene naauwkeurige opgave van de prijzen, voluit geschreven, waarvoor men de levering van ieder der op het Bestek voorkomende artikelen wil aannemen, alsmede het totaal bedrag van het geheele Bestek; terwijl die voorts zullen moeten bevatten eene duidelijke vermelding van de namen der inschrijvers en die der borgen en hunne woonplaatsen, en op het adres worden aangewezen de benaming en het nommer van het bestek, waarop de inschrijving geschiedt.

Inschrijvingsbiljetten welke op ongezegeld papier zijn geschreven zullen niet in aanmerking worden genomen, evenmin als die waarin doorhalingen, veranderingen of bij-conditien zijn gemaakt geworden.

De voorwaarden waarop deze aanbesteding zal geschieden liggen ter lezing aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij de Directien der Marine te Amsterdam, te Vlissingen, te Willemsoord en te Hellevoetsluis, ten burele van de Commissarissen des Konings in de provincien Noordbrabant, Gelderland en Overijssel, alsmede ter Secretarie van de Gemeentebesturen te Rotterdam en te Dordrecht.

Wordende de gegadigden ten slotte opmerkzaam gemaakt dat in de bepalingen nopens de keuring van verschillende houtwaren belangrijke wijzigingen zijn gemaakt geworden.

's Gravenhage, den 8sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

Aanbesteding van Eikenbalken tot Dekbalken, eerste soort, en van Rigasche Masten, ten behoeve van de Directie der Marine te Amsterdam.

De Minister van Marine, van voornemen zijnde op Maandag den een en twintigsten November 1859, aan den minst aannemende te doen Aanbesteden de levering ten behoeve van de Directie der Marine te Amsterdam, van:

1°. Eikenbalken tot Dekbalken, eerste soort,
2°. Rigasche Masten,

Brengt ter kennis van de Gegadigden, dat de Inschrijvingsbiljetten, op gezegeld papier geschreven, vóór of uiterlijk op Maandag den een en twintigsten November 1859, des morgens vóór twaalf ure, franco aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage zullen moeten worden bezorgd.

De Biljetten zullen moeten bevatten eene naauwkeurige opgave van de prijzen, voluit geschreven, waarvoor men de levering van ieder der op de Bestekken voorkomende artikelen wil aannemen, alsmede het totaal bedrag van het geheele Bestek; en verder duidelijk moeten vermelden de namen der Inschrijvers met die der Borgen en hunne woonplaatsen, terwijl op het adres het nommer en de benaming van het Bestek moeten staan, uitgedrukt.

Inschrijvingsbiljetten op ongezegeld papier geschreven zijnde zullen niet in aanmerking worden genomen, evenmin als die waarin doorhalingen, veranderingen of bijconditien zijn gemaakt geworden.

De voorwaarden waarop deze Aanbesteding zal geschieden liggen ter lezing aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, bij de Directien der Marine te Amsterdam, te Willemsoord, te Vlissingen en te Hellevoetsluis, ten Burele van de Commissarissen des Konings in de provincien Noordbrabant, Gelderland en Overijssel, alsmede ter Secretarie van de Gemeentebesturen te Rotterdam en te Dordrecht.

's Gravenhage, 7 November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

*** De Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Zuid-Holland, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de passage over de nieuw gemaakte Draaibrug op het Zederikkanaal bij Schotdeuren onder Arkel is opengesteld.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd,
van der Heim.

*** De Commissie van Administratie over de Gevangenissen te Utrecht zal, behoudens nadere approbatie van het Departement van Justitie, op Donderdag den 24sten November 1859, des namiddags ten 6 ure, in de Cellulaire Gevangenis aldaar, in het openbaar aan den minstinschrijvende Aanbesteden de levens- en onderhoudsartikelen, benoodigd in gemeld Gesticht en in het Burgerlijk en Militair Huis van Verzekering te Utrecht, gedurende den jare 1860, bestaande in: Roggebrood, Tarwebrood, Aardappelen, Rundvleesch, Rundvet, Gort, Gele Erwten, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Patent-olie, bij het Nederlandsch Pond, Kaarsen, Groene Zeep, Koffij, Cichorei, Zoete Melk, Stroo, Cokes, Steenkolen, Korten en Langen Turf en Hout; alles volgens voorwaarden en conditien, welke ter lezing voorliggen aan het Gouvernementsgebouw en in het Koffijhuis de Nieuwe Bak te Utrecht; terwijl verdere inlichtingen te verkrijgen zijn bij den Heer Dr. N. P. Visscher, Lid en Secretaris der voorschreven Commissie, op Zaturdag den 19den November 1859, des voormiddags van 9 tot 12 ure.

De inschrijvers worden uitgenoodigd, de sommen in de biljetten, overeenkomstig de bepalingen der voorwaarden voor de beide Gestichten gezamenlijk, duidelijk in schrijfletters gespecificeerd en op zegel, in de Cellulaire Gevangenis voornoemd tijdig in te leveren, daar, bij gebreke hiervan, dezelve zullen beschouwd worden als niet te zijn ingekomen.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Eerste* trekking der *Tweede* Klasse van de 240ste *Staats-Loterij*, op Maandag den 14den November 1859, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 9126 een prijs van 1000 gulden.
» 9353 » » » 5000 »
» 13949 » » » 1500 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

*** Onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Minister van Marine zal op Vrijdag den 18den November 1859, des voormiddags ten elf ure, aan 's Rijks Werf te Vlissingen worden Aanbesteed, bij inschrijving, het leveren van:

1°. Koperen Spijkers, Boutjes, Nagels en Plaatjes;
2°. Stelen en andere Houten gereedschappen.

De inschrijvingsbiljetten zullen, behoorlijk en duidelijk op zegel geschreven, moeten bevatten den naam en de woonplaats des aannemers en zijner borgen, en de aannemingssom in schrijfletters en verzegeld uiterlijk ten elf ure van den dag der besteding aan de Secretarie der Marine te Vlissingen bezorgd zijn.

De voorwaarden, waarnaar deze aanbestedingen zullen plaats hebben, liggen ter lezing van de gegadigden ter Secretarie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, en der Directien der Marine Willemsoord, Amsterdam, Hellevoetsluis en Vlissingen, in het locaal der Maatschappij tot verbetering van den werkenden stand te Amsterdam, O.-Z. Voorburgwal bij het Vredenburg, in de Nieuwe Stads-Herberg aldaar, in het Fransche Koffijhuis te Rotterdam, op eenige plaatsen en logementen te Middelburg en Vlissingen en ten burele van den Hoofdingenieur der Marine te Vlissingen, bij wien alle verdere inlichtingen kunnen verkregen worden.

Vlissingen, den 1sten November 1859.

De Directeur en Kommandant der Marine,
de Smit van den Broecke.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** De regthebbenden op twee masten, rondhouten, wrakhout, touw, ijzer- en koperwerk aan den Hoek van Holland aangespoeld, worden bij deze opgeroepen, zich, voorzien van bewijzen van eigendom, ter reclame ten spoedigste bij den ondergeteekende aan te melden.

's Gravesande, 14 November 1859.

De Burgemeester van 's Gravesande,
A. J. van de Kasteele.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Nijmegen van den eersten November 1800 negen en vijftig is *Theodorus van Oppenraay*, wonende te Bemmel, op verzoek van zijne Zuster *Wilhelmina van Oppenraay*, Huisvrouw van *Joh. van 't Hullenaar*, mede te Bemmel woonachtig, ter zake van onnoozelheid, onder Curatele gesteld.

Hetgeen certificeert,
Namens de verzoekster,
Mr. W. J. Triebels, *Procureur*.

*** De Erfgenamen in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den Heer *Pieter Marinus van Cleef Janszoon*, in leven Boekdrukker en Boekhandelaar, gewoond hebbende en overleden te Hilversum, zullen op den 3den December 1859, des voormiddags 11 ure, ten Kantore van den Notaris *A. Perk* te Hilversum, afleggen Rekening en Verantwoording van hun gehouden beheer aan de bekende en nog onbekende Schuldeischers en daarna overgaan tot betaling der Schulden, zoover de Nalatenschap toereikende zal zijn.

OPROEPING VAN SCHULDEISCHERS.

De Erfgenamen in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van *Arjen Eeltjes Slim*, in leven Landbouwer, gewoond hebbende aan den Nieuwen Bildtdijk, onder Vrouwen-Parochie en den 7den Februarij 1859 overleden aldaar, roepen door deze de bekende en onbekende Schuldeischers in voorzegde Nalatenschap op, om te verschijnen op Zaturdag, den tienden December 1859, 's voormiddags ten elf ure, in de Herberg van *Salverda* te Vrouwen-Parochie, ten einde aan evenbedoelde Schuldeischers alsdan rekening en verantwoording van hun beheer af te leggen, en, indien er geen verzet plaats heeft, de Schuldvorderingen te voldoen, voor zooverre het bedrag der Nalatenschap toereikende zal zijn.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Maandag 14 November 1859.

Amsterdam.

	pCt			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	63 7/16	63 9/16	63 1/2
Dito dito	3	75 3/4	75 7/8	—
Dito dito	4	97 3/8	97 7/16	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	—	—	—
Belgie. Bij *Roth. schild.*	2 1/2	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	103 5/8	—	—
Dito 1828–1829.	5	102	—	—
Dito 1840.	4	81	—	—
Stieglitz	4	80 3/4	—	—
Dito 1854.	5	89 5/8	89 3/4	—
Dito 1855.	5	99 1/2	99 5/8	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans.	1 3/4	31 15/16	32 3/16	[illegible]
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	41 3/4	41 13/16	—
Portug. Te Lond.	3	43 7/16	43 9/16	—
Oostenr. Metall. 1816–1852	5	53 1/8	53 3/8	53 1/4
Dito Zilv. Nation.	5	57 1/8	57 5/16	[illegible]
Dito Zilver 1849–1854	5	72 3/4	73	—
Dito 1847–1852.	2 1/2	28 7/16	—	—
Mexico. Londen.	3	—	—	—
Grenada id.	2 3/4	—	—	—
Venezuela id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	96
Mexico			22 1/4
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	33
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek	5	pCt.	56 3/4
Nat. Metalliek	5	»	60 3/4
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Credit Prost.			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	69.85
Fr. Créd. Mob.			776
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen			—

Weenen.

Metalliek	5	pCt.	71.50
Idem Nationaal			77.00
Wissel Londen			123.75

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.